

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1944/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.811/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.811/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.429/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérte a Kecskeméti Törvényszék végzése végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügyben megállapított tényállás szerint az indítványozó és az I. rendű kérelmezett édesanya kapcsolatából két gyermek született (2019-ben és 2020-ban). A bíróság 15.P.20.668/2021/116. számú ítéletével az I. rendű kérelmezett édesanyát jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására, és szabályozta az indítványozó gyermekekkel való kapcsolattartását, az elsőfokú határozat (a Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.507/2022/10. számú ítélete folytán) 2022. december 14. napján emelkedett jogerőre. A jogerős ítélet alapján az indítványozó 2023. szeptember 1. napjától minden páratlan héten pénteken 15 órától vasárnap 18 óráig és minden páros héten csütörtökön 15 órától pénteken 8 óra 30 percig jogosult a gyermekekkel kapcsolatot tartani. A páros héten csütörtökön esedékes folyamatos kapcsolattartásra történő elvitel, valamint a páros héten pénteken történő visszavitel alkalmával az indítványozó a gyermekeket a II. rendű kérelmezett óvoda alkalmazottjától veszi át a kapcsolattartás kezdő időpontjában, és az óvoda alkalmazottjának köteles visszaadni a kapcsolattartás befejező időpontjában.

- [3] 1.2. Az indítványozó 2023. szeptember 30. napján kérelmet terjesztett elő a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránt a 2023. szeptember 1-3., 7-8., 15-17. és 21-22. napokon esedékes kapcsolattartás vonatkozásában, mert álláspontja szerint a kérelmezettek ezeken a napokon meghiúsították a zavartalan kapcsolattartást. Az indítványozó szerint az I. rendű kérelmezett édesanya azzal hiúsította meg a zavartalan kapcsolattartást, hogy nem adta át a gyermekek személyazonosító igazolványát, a II. rendű kérelmezett óvoda pedig azzal, hogy a gyermekek átadása nem az óvoda épületében, hanem a többi gyermektől elkülönítve, az udvaron történt, és a II. rendű kérelmezett óvoda alkalmazottai a gyermekeket sem öltöztették fel megfelelően.
- [4] A Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.429/2023/7. számú, 2023. október 30. napján kelt végzésével az indítványozó kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti kérelmét elutasította. A bíróság végzésében megállapította, hogy az I. rendű kérelmezett ugyan valóban nem adta át a gyermekek személyazonosító igazolványát az indítványozó számára a kapcsolattartások alkalmával, ennek azonban az volt az oka, hogy a gyermekek a kapcsolattartás időpontjában nem rendelkeztek érvényes igazolvánnyal. Az érvényes személyazonosító igazolvány elkészíttetése valóban az I. rendű kérelmezett édesanya kötelezettsége volt, azonban a Bajai Járásbíróság e körben azt is rögzítette, hogy a 2023. szeptember 28. napján meghozott 15.Pk.50.392/2023/8. számú végzésével már felhívta az I. rendű kérelmezett édesanyát arra, hogy a gyermekek személyazonosító igazolványát harminc napon belül készíttesse el, és az okmányok elkészülését követően a kapcsolattartás idejére minden alkalommal adja át azokat az indítványozónak. Tekintettel arra, hogy a bíróság már egy korábbi végrehajtást elrendelő határozatában kötelezte az I. rendű kérelmezett édesanyát az okmányok elkészítésére, és az erre megszabott határidő még nem járt le, a Bajai Járásbíróság nem látott alapot arra, hogy egy újabb határozatban ismételten kötelezze az I. rendű kérelmezett édesanyát ugyanerre. A bíróság azt is megállapította, hogy a konkrét esetekben a kapcsolattartások egyébként megvalósultak, csak az okmányok átadására nem került sor. A II. rendű kérelmezett vonatkozásában pedig a Bajai Járásbíróság arra a következtetésre jutott, hogy az óvoda nem tekinthető kapcsolattartásra kötelezettnek, melyből következően a II. rendű kérelmezett óvoda vonatkozásában fogalmilag nem merülhet fel a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak megszegése.
- [5] Az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.811/2023/2. számú, 2024. január 10. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését (az eljárási illeték összegére vonatkozó pontosítással) helybenhagyta. A másodfokú bíróság végzésében arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, és az irányadó jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával megalapozottan utasította el a kérelmező alaptalan kérelmét.

- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben a Kecskeméti Törvényszék 6.Pkf.21.811/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Bajai Járásbíróság 15.Pk.50.429/2023/7. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (1)-(3) bekezdéseit, a VI. cikk (1) bekezdését, a XVI. cikk (1)-(3) bekezdéseit, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint a 28. cikket.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (2) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése körében az alábbi érvelést adta elő. Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok szűken értelmezték az alkotmányosan védett szülő-gyermek kapcsolattartás tartalmát, és jogértelmezésükkel akadályozták a kapcsolattartáshoz való jog gyakorlását, hiszen a kapcsolattartás a gyermekek okmányai hiányában nem lehetett zavartalan. Az indítványozó szerint az I. rendű kérelmezett édesanyának törvényi kötelezettsége volt a gyermekek személyazonosító okmányainak elkészíttetése, amely kötelezettség alól a Kecskeméti Törvényszék és a Bajai Járásbíróság lényegében mentesítették az I. rendű kérelmezett édesanyát. Ez a jogértelmezés az indítványozó álláspontja szerint nem csupán *contra legem*, hanem egyben *contra constitutionem* is, hiszen a bíróságok téves jogértelmezése kiüresítette az indítványozó kapcsolattartáshoz való jogát azzal, hogy nem ismerték fel az előttük folyamatban levő ügy alapjogi relevanciáját. Ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata is, melynek értelmében a kapcsolattartás zavartalansága nem biztosított, ha a különélő szülő nem rendelkezik a gyermek szükséges hatósági igazolványaival {3351/2022. (VII. 25.) AB határozat, Indokolás [51]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bíróságok azon jogértelmezését is vitatja, hogy a II. rendű kérelmezett óvoda ne lenne köteles (és ezáltal ne lenne kötelezhető) a kapcsolattartásra vonatkozó határozat betartására, a kapcsolattartás zavartalanságának biztosítására.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése körében az indítványozó azt is sérelmezte, hogy az eljáró bíróság több esetben is az I. rendű kérelmezett édesanya jogsértő magatartását támogató módon járt el, ami az alkotmányjogi panasz szerint a független és pártatlan bírósághoz való jog sérelmét is felveti.
- [9] Az Alaptörvény 28. cikkének sérelmét az eredményezi a panasz szerint, hogy a bíróságok túllépték az őket megillető értelmezési mozgástér kereteit.
- [10] Az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét az indítványozó azért állítja, mert a bíróságok nem érvényesítették eljárásuk során az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait.
- [11] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, R) cikk (3) bekezdése, XVI. cikk (1) és (3) bekezdése, továbbá XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmére vonatkozó önálló indokolást nem tartalmaz.

- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 61. § (1) bekezdésének megfelelően kérte a Kecskeméti Törvényszék végzése végrehajtásának felfüggesztését is.
- [13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt.
- [14] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Kecskeméti Törvényszék végzését 2024. január 26. napján vette át, mely időponthoz képest alkotmányjogi panaszát határidőben, 2024. március 26. napján terjesztette elő. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető, ugyanis az alkotmányjogi panasz alapját képező bírósági eljárás kérelmezője volt. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [15] 2.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással terjeszthető elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdése, R) cikk (1)-(3) bekezdései és 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot {valamennyi itt említett alaptörvényi rendelkezésre összefoglalóan lásd például: 3244/2024. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [16]}. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja törvényi követelményét.
- [16] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt akkor fogadhatja be, ha az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az e) pont értelmében pedig a kérelemnek egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XVI. cikk (1) és (3) bekezdéseivel, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben egyáltalán nem tartalmaz indokolást. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog körében az indítványozó csupán általánosságban állítja a független és pártatlan bírósághoz való jog sérelmét, anélkül azonban, hogy az állított alaptörvényt sértést alkotmányjogilag értékelhető indokolással összefüggésbe hozta volna a támadott bírósági döntésekkel, illetőleg az alkotmányjogi panaszra okot adó eljárás egyéb irataival. Az alkotmányjogi panasz ezért ezekben az elemeiben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontja követelményét.

- [18] 2.4. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, XVI. cikk (2) bekezdésével és (a támadott bírói döntések állított önkényessége, *contra constitutionem* tartalma körében) a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [19] 2.5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [20] 2.5.1. Az alkotmányjogi panasz sem az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, sem a XVI. cikk (2) bekezdésével, sem pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlatára.
- [21] 2.5.2. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata abban is következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {legutóbb például: 3283/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a jogszabályok értelmezése alapvetően az egyedi ügyekben eljáró hatóságok és bíróságok feladata, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. E körben ugyanakkor az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az

eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni {lásd például: 3370/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}.

- [22] Az Alkotmánybíróság a jelen esetben megállapította, hogy az eljáró bíróságok az előttük folyamatban levő ügy alapjogi relevanciáját felismerték, arra tekintettel hozták meg a döntésüket, melyet alkotmányjogi értelemben véve kellő részletességgel meg is indokoltak (lásd különösen: Bajai Járásbíróság végzése, Indokolás [10]). Önmagában az a tény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntéseinek irányával, illetőleg nem osztja a bíróságok indokolásában megjelenő jogi álláspontot, még az indítványozó álláspontjának esetleges helytállósága esetén is legfeljebb szakjogi-törvényességi, és nem pedig alkotmányjogi értelemben lehet alkalmas a támadott bírósági döntések megkérdőjelezésére. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában ugyan részletesen bemutatta, hogy a támadott, rá nézve hátrányos bírói döntéseket miért tartja törvénytörőnek (*contra legemnek*), azonban az alkotmányjogi panasz arra vonatkozóan már nem tartalmaz alkotmányjogi szempontú indokolást, hogy a támadott bírói döntések miért váltak egyben az alaptörvény-ellenesség szintjét is elérően önkényessé, *contra constitutionem*, többek között a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróság számos, a kapcsolattartás tartalmával kapcsolatos határozatát idézte, anélkül azonban, hogy megjelölte volna, hogy ezen határozatok lényegi tartalmát az eljáró bíróságok mennyiben hagyták jelen esetben figyelmen kívül, és ez az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben miért eredményezte a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét is egyben. Az alkotmányjogi panaszban foglaltak éppen ezért nem vetették fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [23] 2.5.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel ezért arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, ekként az alkotmányjogi panasz nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [24] 3. Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.
- [25] 4. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről {hasonlóan például: 3369/2023. (VII. 19.) AB végzés, Indokolás [35]}.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró